

Kadınlar, basın ve suskunluk



HASAN BÜLENT
KAŞGARCİ

Görüntüleri dergi kapaklarına sığmayıp televizyon ekranlarına yansıyan iki kadının hazin durumu bu ülkede kimlerin yüreğini kanatır bilinmez ama herhalde

bu olup biteni zamanı gelince birileri ortaya çıkaracak, tefessüh etmiş bir ahlak, erdem ve onur anlayışının mücessem ifadesi diye hatırlatacaktır. Düşünülmelidir ki, bu ülkede insanlar bir Kumkapı cinayetine taraf ve müdahil olmuş iki kadını metalaştırıldıkları için en mübtezel halleriyle izlemek, belleklerine yerleştirmek zorunda bırakılıyorlar. Belki, "yirminci yüzyılda herkes 15 dakika şöhret olacaktır" kehanetinin bir doğrulanmasıdır bu, ama olup biten mutlaka bunun ötesinde bir şeyler de ifade etmelidir. Örneğin haysiyet ve insanlık onuru gibi kavramlar bu tartışmada adı geçen eşhastan ziyade doğrudan topluma ve o toplumun temel yönlendirici güçlerinden birisi olan basına yönlendirilmelidir.

Sivil bir toplum oluşturmanın vazgeçilmez ögesi olan bu kurum ne yazık ki, bu ülkede özellikle son yıllarda kendi varlığını yadsıyacak bir bilinçsizlikle hareket etmektedir. Bulvar gazetelerinin düşünce gazeteleri karşısındaki satış üstünlüğünün aldatici görüntüsünden hareket edenler olanca güçleriyle o yatağa doğru akmaktadırlar. Oysa gündelik koşullar içinde elde edilmiş küçük satış artışları, yakalandığı sanılan okur kitlesi dayanıksız ve uçucudur. Basın kendisini bulvar kavramlarıyla tanımladıkça ve televizyonu kendisine rakip olarak gördükçe hiçbir şey kazanmayacak, tersine 'yetiştirmediği' potansiyel okur kitlesini sürekli olarak yitirecektir. Sık sık öne sürülen 'okumama' alışkanlığının ardında bir de giderek artan oranlarda yaşanan basından ikrahın yattığı acaba bir gün anlaşılacak mıdır?

Her şeye karşın bunlar bilinen şeylerdir. İnsanın yüzünü kızartan bu son gelişmelerin eleştirisi aslında başka bir noktaya yüklenerek yapılmalıdır: Tepkisiz kalan kadınlar ve kadın hareketi.

Türkiye kadınları haklarını korumak, benliklerini savunmak, tarihlerini oluşturmak, kimliklerini kurtarmak ve kurmak için örgütleniyorlar ama neredeyse 'koşullanmışlıkla' tepki gösterdikleri şeylerin dışında kalan ve asıl seslerini yükseltmeleri gereken her şeyin önünde geriye çekiliyorlar. Onları ve haklarını savunmakla yükümlü bir bakanın yüz kızartıcı açıklamaları ve yaklaşımları karşısında kadınlar suskun; o bakanlığı sivil örgütlerle buluşturmuş, uluslararası düzeye taşımış genel müdürün görevden ayrılması karşısında kadınlar suskun; bakanın bekaret kontrolü ve zina konusundaki görüşlerini paylaşmadığını söyleyen danışmanın görevden el çektilmesi karşısında kadınlar suskun, kurumun kadından çok 'aile' bakanlığı diye tanımlanması karşısında kadınlar suskun ve nihayet bir kadının soyulup televizyonlara, renkli basına çıkarılması karşısında kadınlar suskun!

Bütün bu olup bitenin başlangıç noktasını oluşturan Kumkapı cinayeti işlendiğinde savunulan yalnızca cinayeti işlediği iddia edilen kadındı. Kadın örgütleri cinsel taciz kavramına dayanarak onu desteklemiş, o sırada ortada kaldığını, ne yapacağını bilemediğini söyleyen bugünün 'vamp' kadınına görmezden gelmişlerdi. Oysa, o kadın da bir başka 'kadınlık sorunu'nu temsil ediyordu. O da ekonomik yetersizliğinin, bağımlılığının, geleceğe tutsaklığının, gelecek korkusunun, kısacası Türkiye'de kadın olmanın çarpınışı içindeydi ve ne yazık ki, kimse ne sesini duyuyor ne de onu görmek istiyordu. O savruluş bugünkü görüntüyle sonuçlanacaktı; öyle de oldu. Kısacası, bu belki de kadınların oluşturduğu bir trajedydi.

Türkiye gibi bir ülkede kadınların haklarını korumak için de almak için de tepki göstermekten ve radikalizmden başka olanakları yoktur. Ne var ki, kadın hakları yalnızca siyasal ve toplumsal haklar değildir. Kadının metalaştırılması yeryüzünde bir toplumun ve o toplumdaki kadınların yaşayabileceği en büyük alçalmadır. Metalaştırılma çaresizliğin bir sonucudur ve onun önünde durmayan bir kadın hareketi düşünülemez. Renkli basın bu oluşumun kaynağıdır. Dünyanın her yerinde kadınlar pornografiye de kadının nesneleştirilmesi anlamına gelen öteki açılımlara da bu nedenle karşı çıkarlar. 'Kumkapı dolu' denmesine kendisi ses çıkaramayan bir kadının buraya geleceğini düşünmeyerek, hatta bu olup biteni hazırlayan kadınlar hiç değilse bundan sonrasını kurtarmak için bugün seslerini yükseltmek ve her şeyle olduğu gibi o zemini hazırlayan basınla da gerekiyorsa didişmek zorundadırlar. Kadınlar bu ülkede bir kadın hareketi olup olmadığına artık karar vermelidirler...